

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA W GDAŃSKU
z dnia *26 kwietnia* ..... 2022 roku

**w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody
„Bagna Izbickie”**

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098 i 1718 oraz z 2022 r. poz. 84) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na 5 lat zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Bagna Izbickie”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. Identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, określono w załączniku nr 1 do zarządzenia.

§ 3. Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań określono w załączniku nr 2 do zarządzenia.

§ 4. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Gdańsku
Radosław Iwiński

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków
<i>Zagrożenia istniejące wewnętrzne</i>		
1.	Przesuszenie siedliska przyrodniczego 7120 - torfowiska wysokie zdegradowane lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji, na skutek odpływu wody poprzez rowy melioracyjne w granicach rezerwatu.	Monitorowanie stanu uwodnienia torfowiska. Blokowanie odpływu wody z powierzchni torfowiska.
2.	Ekspansja gatunków roślin drzewiastych (głównie sosny i brzozy) na przesuszoną część torfowiska- pogorszenie warunków wodnych torfowiska, ustępowanie światłożądnych gatunków typowych dla siedliska przyrodniczego 7120 - torfowiska wysokie zdegradowane lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji.	Usuwanie samosiewów drzew i odrośli brzozy.
<i>Zagrożenia potencjalne wewnętrzne</i>		
3.	Nie stwierdzono.	Nie określa się.
<i>Zagrożenia istniejące zewnętrzne</i>		
4.	Przesuszenie siedliska przyrodniczego 7120 - torfowiska wysokie zdegradowane lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji, na skutek odpływu wody w wyniku funkcjonowania sieci rowów melioracyjnych w sąsiedztwie rezerwatu.	Monitorowanie stanu uwodnienia torfowiska i poziomu odpływu wód z torfowiska. Blokowanie odpływu wody z powierzchni torfowiska.
<i>Zagrożenia potencjalne zewnętrzne</i>		
5.	Nie stwierdzono.	Nie określa się.

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych ¹⁾
1.	Monitorowanie warunków wodnych torfowiska	<p>Rejestracja poziomu wody w rowach i torfie poprzez montaż urządzeń stanowiących uzupełnienie sieci pomiarowej obszaru Natura 2000 Bagna Izbickie PLH220001:</p> <p>1) 8 piezometrów z diverami; 2) 4 studzienki hydrometryczne z diverami połączonymi hydrologicznie z rowami.</p>	<p>1) Działki ewidencyjne: 25/2, 25/3 obręb Izbica, 112/1, 150/1, 155/1, 183/1, 195/1 obręb Ciemino; 2) działki ewidencyjne 26/3, 451 obręb Izbica, 151/1, 195/1, obręb Ciemino.</p>
2.	Blokowanie odpływu wody z powierzchni torfowiska	<p>Zablokowanie rowów i linii odpływu powierzchniowego w minimum 62 lokalizacjach poprzez:</p> <p>a) wykonanie nowych obiektów, m.in. przegród torfowych, przegród drewniano-ziemnych, zastawek; konserwację, remont odbudowę lub przebudowę istniejących obiektów; zablokowanie przepustów, b) utrzymanie tam bobrowych (kontrola), w przypadku ich opuszczenia przez bobry i naturalnego rozpadu - zastąpienie obiektami przystosowanymi do zastępych warunków gruntowo-wodnych.</p>	<p>a) i b) Działki ewidencyjne: nr. 110/1, 111, 112/1, 150/1, 151/1, 152/1, 154, 155/1, 157, 159/1, 183/1, 187, 188/4, 189, 195/1 obręb Ciemino, działki nr: 17/1, 25/2, 26/2, 26/3, 451, 454, 456 obręb Izbica.</p>

¹⁾ numery wydzieleń leśnych według Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Damnica na lata 2021-2030 obręb Damnica, działki ewidencyjne - powiat słupski, gmina Głównyce według Powiatowego Zasobu Geodezyjny i Kartograficzny w Słupsku – stan na 04.2022 r.

3.	Usuwanie samosiewów drzew i odrośli brzozy	<p>1) Usunięcie wszystkich drzew brzozy i części drzew sosny w danej biochorze (tak aby zwarcie sosny w danej biochorze nie przekraczało 30% - optymalnie 2 wg skali Braun-Blanquet'a), poprzez ich wycięcie i wyniesienie poza płaty siedliska. W przypadku osobników do ok. 0,5 m wysokości, możliwe pozostawienie wyciętych lub wyrwanych drzewek na powierzchni. Wykonać optymalnie poza okresem wiosennym, powtarzając w miarę potrzeb. Eksperymentalnie można zastępować wycinanie drzew ich obrączkowaniem oraz ścinać brzozy na wyższej wysokości dla zapobieżenia odrastaniu z szyi korzeniowej. Po wycince brzozy usuwać powstające odrośla, aż do zaniku odrastania, poprzez wrywanie, wyłamywanie lub ich wycinanie. Powierzchnia objęta działaniem łącznie 8,28 ha;</p> <p>2) usunięcie części drzew w razie nadmiernego wzrostu ich pokrycia. Utrzymanie zwarcia nie przekraczającego 30% przez ich wycięcie i wyniesienie poza płaty siedliska, realizowane warunkowo – w przypadku gdy zwarcie drzew, ustalone w wyniku przeglądu powierzchni, przekroczy 30%. W przypadku osobników do ok. 0,5 m wysokości, możliwe pozostawienie wyciętych lub wyrwanych drzewek na powierzchni. Eksperymentalnie można zastępować wycinanie drzew ich obrączkowaniem oraz ścinać brzozy na wyższej wysokości dla zapobieżenia odrastaniu z szyi korzeniowej. Po wycince brzozy usuwać powstające odrośla w miarę potrzeb, aż do zaniku odrastania, poprzez wrywanie, wyłamywanie lub wycinanie odrośli. Wykonać optymalnie poza okresem wiosennym. Powierzchnia objęta działaniem łącznie: 12,69 ha, na innych biochorach niż działania zaplanowane w pkt 1);</p> <p>3) usuwanie odrośli brzozy oraz nalotów brzozy i sosny aż do zaniku odrastania, poprzez wrywanie, wyłamywanie lub wycinanie odrośli. Możliwe pozostawienie pojedynczych sosen, łącznie nie więcej niż 10% pokrycia. W przypadku osobników do ok. 0,5m wysokości, możliwe pozostawienie wyciętych lub wyrwanych drzewek na powierzchni; większe drzewka powinny być wyniesione. Wykonać optymalnie poza okresem wiosennym. Powierzchnia objęta działaniem łącznie: 55,15 ha.</p>	<p>1) Płaty siedliska 7120 w wydzieleniach leśnych: 254B-a, 254B-b, 254B-c, 254A-a, 254A-c, 255A-a, 26B-b, 26C-d, 35D-b, 35D-c, 25-b oraz dz. 189, obręb Ciemino;</p> <p>2) płaty siedliska 7120 w wydzieleniach leśnych: 254B-b, 254B-c, 254A-c, 35A-a oraz dz. 187, obręb Ciemino;</p> <p>3) płaty siedliska 7120 w wydzieleniach leśnych: 254B-b, 254B-c, 254B-a, 254A-a, 254A-b, 254A-c, 26C-c, 26C-d, 26C-f, 26B-b, 26B-c, 24-b, 26-a, 26-b oraz dz. 154 obręb Ciemino.</p>
----	--	---	--

Uzasadnienie

Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Bagna Izbickie” zostały opracowane na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098 z późn. zm.), zgodnie z art. 22 ust. 3 tej ustawy. Przez zadania ochronne rozumie się wyszczególnienie ustalonych działań ochronnych, które wynikają z potrzeby przeciwdziałania stwierdzonym zagrożeniom i utrzymania celu ochrony rezerwatu.

Rezerwat przyrody „Bagna Izbickie”, o powierzchni 281,18 ha, utworzono *Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 12 października 1982 r. (M.P. z 1982 nr 25, poz. 234)*. W 2008 r. rezerwat powiększono do powierzchni 847,57 ha *Rozporządzeniem nr 2/08 Wojewody Pomorskiego z dnia 9 stycznia 2008 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Bagna Izbickie” (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 5 poz. 144)*.

Jeszcze przed powiększeniem rezerwatu ustanowiono plan ochrony (*Rozporządzenie Nr 29/07 Wojewody Pomorskiego z dnia 28 listopada 2007 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Bagna Izbickie” (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2007 r. Nr 163, poz. 3263)*), który obejmuje jednak wyłącznie część rezerwatu utworzoną *Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 12 października 1982 r.* Plan ochrony rezerwatu obowiązuje zatem wyłącznie dla części rezerwatu sprzed jego powiększenia, a wszelkie działania ochrony czynnej podejmowane poza terenem objętym planem ochrony realizowane są w oparciu o zarządzenia w sprawie zadań ochronnych.

Znaczna część rezerwatu przyrody „Bagna Izbickie” znajduje się w granicach obszaru Natura 2000 Bagna Izbickie PLH220001, dla którego ustanowiono zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 11 lipca 2016 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bagna Izbickie PLH220001 (*Dz. Urz. Woj. Pom. z 2016 r., poz. 2555*) zwane dalej „pzo”. Celem działań ochronnych określonych w pzo jest m.in. eliminacja zagrożeń określonych dla siedliska przyrodniczego 7120 - *torfowiska wysokie zdegradowane lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji*, związanych z przesuszeniem torfowiska i sukcesją roślinności drzewiastej, której występowanie dodatkowo obniża poziom uwodnienia torfowiska oraz ogranicza rozwój typowych dla niego gatunków światłożądnych. Działania te służą utrzymaniu na dotychczasowym poziomie (U1) lub poprawie na co najmniej jednym stanowisku do stanu właściwego (FV) oceny wskaźnika parametru specyficznej struktury i funkcji „stopień uwodnienia”.

Zgodnie z *Rozporządzeniem nr 2/08 Wojewody Pomorskiego z dnia 9 stycznia 2008 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Bagna Izbickie”* celem ochrony rezerwatu jest zachowanie rozległego torfowiska wysokiego typu bałtyckiego z występującymi na nim ekosystemami wrzosowiskowymi, mszarnymi, bagiennymi i leśnymi.

Za najcenniejsze ekosystemy rezerwatu uznaje się torfowiska wysokie (siedlisko przyrodnicze 7120 - *torfowiska wysokie zdegradowane lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji*), w tym również fitocenozy z wrzoścem bagiennym *Ericion teralix*. Identyfikowane w pzo zagrożenia dla siedliska 7120 - *torfowiska wysokie zdegradowane lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji* stanowią jednocześnie zagrożenie dla celu ochrony rezerwatu przyrody „Bagna Izbickie”, także w części nie objętej planem ochrony rezerwatu.

Pomimo podejmowanych działań ochronnych w zakresie poprawy warunków wodnych, torfowisko jest nadal niedostatecznie uwodnione, a miejscami silnie przesuszone. Efektem niedoboru wody w złożu torfowym jest wkraczanie gatunków drzewiastych, głównie brzozy, które dodatkowo pogarszają bilans wodny torfowiska. Planowane działania (eliminacja brzozy i ograniczenie udziału sosny) przyczynią się do ograniczenia jednego z zagrożeń dla torfowiska poprzez zmniejszenie ewapotranspiracji.

Na części nie objętej planem ochrony, a więc na części, o którą powiększono rezerwat w 2008 r. określono zatem zagrożenia: przesuszenie siedliska przyrodniczego 7120 na skutek odpływu wody poprzez rowy melioracyjne oraz ekspansję gatunków roślin drzewiastych (głównie sosny i brzozy) na przesuszoną część torfowiska i związane z tym: dalsze pogarszanie warunków wodnych torfowiska, ustępowanie światłożądnych gatunków typowych dla siedliska przyrodniczego 7120. Działania objęte niniejszym zarządzeniem stanowią część koncepcji ochrony obszaru Natura 2000, stanowiąc istotny element skutecznej jej realizacji. Są spójne z kierunkiem ochrony rezerwatu, określonym w planie ochrony obowiązującym dla części rezerwatu przyrody. Zgodnie z tym planem ochrony część obecnego rezerwatu jest objęta ochroną czynną, a wskazane w załączniku 1 rozporządzenia nr 29/07 Wojewody Pomorskiego z dnia 28 listopada 2007 r. sposoby ograniczania zagrożeń polegają na zahamowaniu odpływu wody z torfowiska, usunięciu drzew i krzewów z powierzchni torfowiska i wrzosowiska. Dokumentacja stworzona w ramach prac nad PZO (oprac. P. Pawlaczyk, 2015 r.) wskazuje, iż dla poprawy stanu ochrony siedliska 7120 lub utrzymania dotychczasowego stanu, na terenie objętym zadaniami ochronnymi, konieczne jest podjęcie działań ochrony czynnej polegających na blokowaniu odpływu wody z powierzchni torfowiska oraz usuwaniu samosiewów drzew i odrośli brzozy. Istotnym elementem koncepcji ochrony jest monitorowanie warunków wodnych torfowiska. Monitorowanie warunków wodnych torfowiska będzie prowadzone za pomocą istniejących urządzeń. Lokalizację obiektów służących zablokowaniu odpływu wody z powierzchni torfowiska określono w związku z wykonaną ekspertyzą hydrologiczną (Przybylski i in. 2020) oraz dokumentacją techniczną (Środowisko Bartłomiej Szendoł, 2021). W wyniku weryfikacji stanu płatów siedliska 7120 w zakresie wskaźnika „obecność krzewów i podrostu drzew” wskazano powierzchnie, których aktualny stan wymaga usuwania samosiewów drzew oraz odrośli brzozy.

Działania określone zadaniami przewiduje się zrealizować w znacznej części w ramach projektu nr POIS.02.04-00-00-0108/16 pn. „*Ochrona siedlisk i gatunków terenów nieleśnych zależnych od wód*”, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020.

W rezerwacie nie przewiduje się wykonania zadań ochronnych dotyczących ochrony czynnej gatunków roślin, zwierząt lub grzybów. W rezerwacie nie ma obszarów objętych ochroną ścisłą i krajobrazową.

Informacji o projekcie zarządzenia nie udostępniono w publicznie dostępnym wykazie danych, prowadzonym pod adresem wykaz.ekoportal.pl Informacja o projekcie zadań ochronnych nie została zamieszczona w publicznie dostępnym wykazie danych, udostępnianym poprzez Ekoportal (www.wykaz.ekoportal.pl) ze względu na prowadzone prace serwisowe. Od dnia 8.04.2022 r. aplikacja jest niedostępna do odwołania.